

Thus, the top priority task for post-socialist member-states is to guarantee equal opportunities for women and men, so that the educated and creative female population is able to contribute its potential to spurring national economic development. It will offset ageing problem and help to maintain welfare programs. Greater economic involvement of women diminishes the need to invite more immigrants, who usually come from countries with cultural background hostile to European values and demand social benefits equal with the EU citizens. Post-socialist member-states should increase the support for public and private initiatives promoting gender diversity and female economic empowerment. So that, thriving women in academia, business and state administration become the driver for sustainable development of post-socialist member-states and speed up their convergence with the EU economic leader-countries.

References

1. Вінська О. Й. Взаємозалежність гендерної рівності та інноваційної конкурентоспроможності країн ЄС» / О. Й. Вінська, В. В. Токар // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 12. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-12-2016>.
2. Вінська О. Й. Гендерна рівність та соціально-економічний розвиток країн-членів Європейського Союзу» / О. Й. Вінська, В. В. Токар // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2016. – № 2. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/2_2016/08.pdf.
3. Cohesion Policy Frequently Asked Questions [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/faq/#3.
4. The Global Gender Gap Index 2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-gender-gap-report-2015/economies/>.

Гальків Л.І., д.е.н., професор

Кулиняк І.Я., к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

СТАН РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ У ПРИКОРДОННИХ З ПОЛЬЩЕЮ ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ

Насущною проблемою для України є слабкі її конкурентні позиції за чинником стану туристичної інфраструктури порівняно з провідними державами світу. Підсилює цю проблему не настільки низька якість туристичних послуг, наскільки нестабільність політичної ситуації. Так, анексія Криму і військові дії на території Донецької та Луганської областей, формуючи враження про повномасштабну війну (гарячу точку), призвели до втрати Україною своєї популярності як туристичного напрямку. Питання активізації попиту на послуги сфери туризму в Україні набуває особливого значення. Його вирішення вимагає різнопланових наукових досліджень, окрему нішу серед яких посідає дослідження сільського туризму.

Суспільне значення сільського туризму полягає в тому, що він «... не лише сприяє збереженню селянства як носія культурно-духовного менталітету, а виступає одним із напрямів диверсифікації сільської економіки, що забезпечує її фінансове оздоровлення, стимулює формування міцного прошарку середнього класу на селі» [1, с. 26].

Нині проблема розвитку сільського туризму привертає все більше уваги українських науковців, які, аналізуючи світовий досвід, створюють теоретичну основу розвитку даного виду підприємницької діяльності.

Проаналізуємо стан розвитку сільського туризму у прикордонних областях з Польщею. Насамперед зауважимо, що державний кордон із Республікою Польща проходить через три області України: Волинську, Львівську, Закарпатську. На державному кордоні України з Республікою Польща функціонує 14 пунктів пропуску для міжнародних поїздок, з яких 8 – для автомобільного сполучення і 6 – для залізничного сполучення.

Попри територіальне сусідство, прикордонні територіальні об'єкти України і Польщі значно різняться показником щільності готелів. Аналіз статистичних даних [2, 3] показує, що у прикордонних областях України на 10 тис. кв. км площі у 2015 р. припадало 3,47 агроготелів, у прикордонних воєводствах Польщі – 22,56. У розрахунку на 1 млн. осіб населення загалом по трьох досліджуваних областях показник щільності агроготелів склав 3,93, а по Люблінському і Прикарпатському воєводствах – 22,66. Аналогічний розрив спостерігаємо й у загальнодержавному вимірі: Польща випереджує Україну за показником забезпеченості агроготелями відносно території у 6,5 рази й відносно населення – у 5,8 рази. При цьому, частка міського населення (потенційних внутрішніх споживачів послуг сільського туризму) як по Україні (на 8 в.п.), так і по прикордонних з Польщею областях (на 9 в.п.) перевищує аналогічні значення для Республіки Польща.

Наведений вище аналіз свідчить, що в Україні загалом та її прикордонних областях зокрема існують об'єктивні передумови для розвитку сільського туризму. Окрім відставання за показниками, що характеризують мережу агроготелів, чинником розвитку сільського туризму слугує наявність нижчих цін в Україні на тлі близькості до кордону. Остання зумовлює наявність у прикордонних територіальних об'єктах міжнародних транспортних магістралей, що також позитивно впливає на туристичні потоки.

Якщо розглядати області України, котрі межують із Польщею, то можемо зауважити, що тут бізнес у сфері сільського туризму впродовж 2012-2015 рр. мав місце. При цьому Львівська область посідає друге місце за часткою агроготелів в Україні. Проте, цей показник щорічно знижується. Тенденція зниження частки агроготелів у Львівській області зумовлена тим, що темпи зміни загальної кількості агроготелів в Україні випереджували темпи зміни кількості агроготелів на Львівщині. У Волинській області упродовж 2012-2015 рр. діяло тільки 2 агроготелі, що складало менше 1% від їх загальної кількості в країні. Частка Закарпатської області за кількістю агроготелів варіювала від 1,7% у 2012 р. до 3,0% у 2014 р. У 2015 р. на Закарпатті діяло 5 агроготелів, що складало 2,1% від загальної кількості в Україні.

Серед областей України, котрі межують із Польщею, найбільший розрив між часткою агроготелів і часткою розміщених в них осіб на користь останніх спостерігався у Волинській обл. Тут й найвище значення коефіцієнта використання місткості садиб. Для Львівської області характерним є той факт, що її частка за кількістю розміщених в агроготелях осіб у 2015 р. щодо 2012 р. суттєво знизилася (на 29,28 в.п.). Якщо у 2012 р. область посідала друге місце серед областей України за кількістю отримувачів послуг з відпочинку в агроготелях і до 2014 рр. частка розміщених осіб в області переважала частку готелів, то у 2015 р. Львівщина опинилася за цим показником на п'ятому місці, а частка розміщених осіб в агроготелях області поступилася на 0,6 в.п. частці готелів. Висока тривалість перебування туристів в агроготелях Львівської області позитивно вплинула на їх фінансові результати. Розмір прибутку у розрахунку на один агроготель становив у Львівській області у 2015 р. 80,4 тис. грн, що вище за аналогічний показник у Закарпатській області у 1,7 рази і у Волинській області – у 4,1 рази [2, 3].

У результаті даного ми дійшли висновку, що в Україні об'єктивно існують передумови для розвитку підприємництва у сфері сільського туризму: спостерігається висхідна динаміка показників, які формують попит на тлі відсутності пропозиції у багатьох областях (у 2015 р. жодної садиби не було у 9 областях; лише по одній садибі було у 4 областях, по дві – у 3). У Польщі у кожному із воєводств наявні агроготелі й, відповідно, їх варіація територіального розміщення значно нижча порівняно з Україною. Підприємництво у сфері сільського туризму концентрується більшою мірою на заході України. Популярність західних областей пояснюється їх природними та історико-культурними особливостями. Переважаюча частка агроготелів розміщена на Прикарпатті і в Карпатах.

Області України, які межують з Польщею (Волинська, Львівська, Закарпатська) суттєво поступаються Люблінському і Прикарпатському воєводствам за показниками щільності готелів у розрахунку на 10 тис. кв. км площі і на 1 млн. осіб населення. Попри специфіку розвитку сільського туризму у кожній з областей, можемо констатувати, що свій потенціал щодо організації надання послуг із відпочинку у сільській місцевості вітчизняним і закордонним туристам вони використовують недостатньо.

Нині головне завдання державних інституцій на рівні регіонів вбачається у забезпеченні сприятливих умов для розвитку туристичного бізнесу у сільській місцевості на засадах соціальної, економічної, та екологічної безпеки. Учасникам бізнес-проектів у сфері сільського туризму не жорстка адміністративна регламентація, а вільний ринок має створювати можливості для фінансово-економічного маневру, свободи вибору пріоритетів, форм і видів діяльності.

Список літературних джерел

1. Гальків Л.І. Чинники та соціально-економічні ефекти розвитку сільського зеленого туризму в Україні / Л.І. Гальків, О.В.Килин // Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: зб. наук. пр. Серія: Проблеми економіки та управління. – Львів: В-во Львівської політехніки. – 2015. – № 815. – С.22-27.
2. Туристична діяльність в Україні у 2015 році: статистичний бюлетень. – Державна служба статистики України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publtur_u.htm.
3. Tourism in 2015; Statistical Information and Elaborations – Statistical Publishing Establishment, Warszawa, 2016.

Герасимчук Н. О., студентка
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ У РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

В умовах сучасності людський, інтелектуальний та соціальний капітал відіграють значну роль в економіці як країни загалом, так і окремого регіону. Вступаючи на шлях ринкових відносин, в Україні особливо гостро постало питання про соціальну відповідальність бізнесу, зокрема на основі вкладення інвестицій у людський капітал та реалізації концепції корпоративної соціальної відповідальності. На сьогодні держава уже не в змозі самостійно забезпечити прийнятний рівень соціальної захищеності населення, зокрема на рівні регіону. Тому, до цієї функції варто залучати також окремі підприємства.